

ARQUEOCEC

FULL INFORMATIU DEL GRUP D'ARQUEOLOGIA
"PELEGRÍ CASADES I GRAMATXES"
(Secció d'Història i Art)

Any 2
Maig 2012

Suplement del núm. 12

T À R R A C O

RESTES D'UNA FONT ROMANA MONUMENTAL

Estava situada a la façana marítima de l'època i rebia el visitant que arribava a Tàrraco per mar. Els arqueòlegs també han trobat evidències d'un moll

Els visitants que en època romana arribaven a Tàrraco per mar es trobaven amb una font monumental, de planta circular i de sis columnes, situada a la façana marítima, i que esdevenia un símbol del poder de la ciutat romana. Ara, durant l'excavació prèvia a la urbanització dels jardins de la Torre del Vapor, a la part baixa de Tarragona, els arqueòlegs han posat al descobert les restes d'aquesta gran font, que es va construir al segle I dC –en ple boom constructiu de la capital de Tàrraco– i que va estar en funcionament fins al segle III dC. L'arqueòloga municipal, Imma Teixell, va destacar que aquesta construcció “es va posar al servei de l'ús propagandístic del poder de la ciutat” i que formava part “de la línia visual que contemplava qualsevol persona que arribava a Tàrraco per mar”. A uns pocs metres d'aquest monument, s'hi han trobat també evidències d'un moll o espigó de la zona portuària de l'època romana i les restes d'un recinte construït amb murs de carreus, on s'obrien grans accessos, datat al segle I aC i del qual, segons ha manifestat Teixell, encara se'n desconeix l'ús.

La font monumental estava situada a la part central d'una exedra (una construcció semicircular). De les sis columnes que la configuraven –d'uns cinc metres d'altura– se'n conserven les restes de tres. Al centre de la font hi havia una piscina o dipòsit d'aigua, de la qual ara se n'ha posat al descobert només una part (gairebé la meitat). I al bell mig de la font hi hauria una estàtua o altres elements decoratius, sobre els quals anava caient l'aigua: “Sabem que l'aigua hi queia en forma de cascada perquè hem trobat les restes de la canal”, explica l'arqueòloga municipal. També s'han localitzat restes del sostre caigut de la font i de pigments vermells, grocs i lila a l'interior de la font.

La troballa dóna més dades sobre la configuració de l'antiga façana marítima de Tàrraco. Molt a prop d'aquest solar s'hi han anat trobant en els darrers anys restes de naus portuàries.

EL DESCONEGUT ÍDOL DE PUIG PELEGRÍ

Alcarràs és un indret que està envoltat de jaciments de totes les èpoques i el Puig Pelegrí està situat al davant del quilòmetre 459 en el tram entre Lleida i Alcarràs.

Sembla ser que l'esmentat ídol fou retrobat casualment l'any 1965 pel doctor Manuel Camps Clemente, que explica que vora Butsènit hi ha un santuari on la gent anava a curar-se les malalties dels ulls. Es rentaven els ulls amb l'aigua d'una font, i tot seguit el capellà els posava una pedreta sota la parpella. Estava davant d'un ritual molt primitiu. Un dia va fer una visita a una masia de prop de l'ermita, els seus habitants li guardaven les troballes arqueològiques que trobaven a la base del Puig Pelegrí, on hi havia hagut un poblat ibèric i un camp d'urnes de l'Edat del Ferro (Torre Filella). Allí, a la porta de la corralina, hi va veure un còdol amb forma d'ou

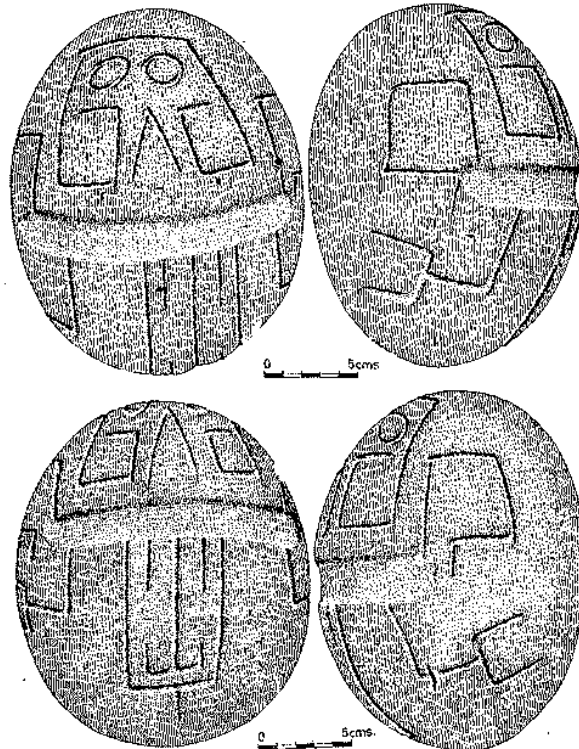
que tenia unes incisions, uns dibuixos. Un ídol !! Un ídol amb aquells ulls tan grossos, un santuari al costat on la gent s'hi anava a curar els ulls amb aquelles pràctiques estranyes. Hi havia cap relació entre aquell ídol de grans ulls i el santuari? un santuari que ja deuria existir fa quatre-mil anys i que posteriorment es va cristianitzar? Efectivament, el doctor Camps va trobar a l'entorn de la font dues o tres destraletes votives de pedra.

La identificació que el doctor Camps fa de l'ídol és "una representació esquemàtica d'un mussol, ulls grans, les ales, un bec i pel dessota de la franja unes potes replegades cap al darrera, com les tindria si volés i la cua.

L'any 1970 la revista "Empúries" va publicar l'estudi que sobre l'ídol en va fer Martín Almagro, que en fa una descripció: "És una peça granítica de color gris fosc, intencionadament arrodonida per percussió fins aconseguir la seva forma ovalada". Les mides de la figura que dona Almagro són: Alçada 19,5 cm. amplada 15,5 cm. i gruix 14,5 cm. El significat de les incisions que en fa Almagro són força fantasioses. Reconeix, però, que l'ídol és original i desconcertant, i que cal situar-lo a partir del Bronze Antic.

Aquest ídol, però, tot i ser un valuós patrimoni arqueològic de Catalunya, no el podem veure a cap museu, sembla ser que en aquells anys la llei permetia quedar-se amb les peces que es trobaven a les excavacions. Així doncs, l'ídol de Puig Pelegrí encara deu estar en mans del doctor Camps o de la seva família. Per sempre?.

Vista frontal i lateral esquerra de l'ídol de Puig Pelegrí.

Vista de la part inferior i lateral de l'ídol de Puig Pelegrí.

Informa: August Bernat